

12 אוקטובר, 2023
כ"ז תשרי, תשפ"ד

ראיונות של ניצולים ושורדי המלחמה – עשה ואל תעשה הנחיית פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית

פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית הוא הארגון המייצג את כלל הפסיכולוגים בישראל, מורכב מהסתדרות הפסיכולוגים בישראל והתנועה למען הפסיכולוגיה הציבורית ומקדם את הפסיכולוגיה הציבורית בארץ. אנו רואים לנכון להנגיש לכם מספר קווים מנחים ועקרונות לגבי קיום ראיונות עם ניצולים ושורדי המלחמה.

הצורך האנושי לקבל מידע אודות אירועים מסכני חיים הנו הישרדותי ומובן. באמצעות המידע שאנו אוספים בנוגע לאיומים שהתרחשו, אנו נערכים ומשפרים את עמידתנו למול תרחישים דומים. עם זאת, פורום הארגונים מזהיר את מראייני רשתות המדיה השונות מגרימת נזק ממשי והעמקתה של ההפרעה התפקודית שחווים המראיינים ניצולי אירועי המלחמה.

חשוב לדעת כי לתכנים מסוימים עלולות להיות השלכות פוגעניות על המראיין, ויש להימנע מלעסוק בהם באופן מוחלט. פניה בבקשה לקבל מידע ותיאורים גרפיים ומפורטים של אירועי הזוועה או עידוד של שחזור במדיה של רגעי חוסר האונים והאימה בהם היה נתון המראיין או שאלות ישירות על האופן שבו הרגישו בזמן האירוע או מרגישים עכשיו, כל הללו נמצאו מחקרית מערערים את תחושת החוסן הנפשי של הניצולים ופוגעים פגיעה ממשית בחוסנם הגופני.

נציין גם כי הקשבה לראיון המכיל תיאורי זוועה וחוסר אונים, עלול לפגוע בחוסנם של המראיין ושל המאזינים, ולהביא לפיתוחה של טראומטיזציה משנית מצדם - מצב של פיתוח תסמינים פוסט טראומטיים לאחר חשיפה לפרטי אירוע טראומטי שעבר אדם אחר.

בשל כך אנו יוצאים בקריאה חד משמעית לאיפוק וללקיחת אחריות מצד המראיינים. עניין זה הוא לטובתם, לטובת המאזינים וקודם כל לטובת בריאותם וחוסנם של האנשים אשר להם הם מעוניינים לסייע!

שאלות מומלצות לראיון עם ניצולים תהיינה כרוכות בהתמודדות ובפעולה אקטיבית אל מול האיום שחוו. למשל:

- כיצד התמודדת עם האיום
- מה עזר לך ברגעי האימה
- מי ומה נתן לך כוח כעת
- מה התוכניות שלך להיום, למחר...

• איזה מסר אתה מעוניין למסור לקהל המאזינים?

אזהרה זו של ניהול ראיון פוגעני, נכונה לגבי מרואיין בכל גיל, ואין להקל בה ראש ולהבחין בין צעירים ומבוגרים.

אנו פונים בבקשה, שגוף תקשורת המפרסם סרטון עדות קשה, יוסיף בתחתיתו את המשפט: פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית מזהיר כי חשיפה בלתי מבוקרת לתכנים אלו עלולה לייצר טראומטיזציה ולפגוע בחוסן הנפשי של החשופים לה.

תודה מראש על תשומת הלב,

בברכה,

ראשי פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית,

יפעת שדה וד"ר נעם יצחקי

יו"ר משותפות התנועה למען הפסיכולוגיה הציבורית

יורם שליאר

יו"ר הסתדרות הפסיכולוגים בישראל

